

Sygn. akt III PO 6/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Wanda Cabaj

w sprawie z odwołania Z.J.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 7 lipca 2006 r, sygn. akt DK-IV.../06

w przedmiocie nie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2006 r.,

oddala odwołanie.

Uzasadnienie:

Prokurator Generalny decyzją z dnia 7 lipca 2006 r. DK-IV-.../06 nie wyraził zgody na dalsze zajmowanie przez Z. J. - prokuratora Prokuratury Okręgowej stanowiska prokuratora po dniu 4 grudnia 2006 r., po ukończeniu 65 roku życia.

Prokurator Generalny ustalił, że Z. J. (zainteresowany) w dniu 4 grudnia 2006 r. ukończy 65 rok życia. Pismem z dnia 25 maja 2006 r. zainteresowany

zwrócił się z wnioskiem o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia przez okres 3 lat, 1 miesiąca i 27 dni, tj. do dnia 31 stycznia 2009 r. Wniosek uzasadnił dobrym stanem zdrowia, dobrymi wynikami w pracy oraz koniecznością udzielania pomocy finansowej chorej córce; dołączył zaświadczenie lekarskie stwierdzające, że jego stan zdrowia pozwala na pracę na stanowisku prokuratora do dnia 19 maja 2008 r. oraz kserokopie dokumentacji medycznej córki. Prokurator okręgowy w K. w pismach z dnia 22 czerwca i 23 czerwca 2006 r. negatywnie zaopiniował wniosek zainteresowanego. Opinię uzasadnił sytuacją kadrową prokuratury okręgowej w K. oraz zbliżającą się zmianą jej struktury organizacyjnej, co uniemożliwia określenie rodzaju i rozmiaru przewidywanych zadań służbowych możliwych do powierzenia w przyszłości prokuratorowi Z. J. Prokurator apelacyjny pismem z dnia 27 czerwca 2006 r. zaopiniował negatywnie powyższy wniosek zainteresowanego ze względu na negatywną opinię prokuratora okręgowego oraz brak obiektywnych przesłanek skutkujących koniecznością pozostania zainteresowanego w czynnej służbie.

W ocenie Prokuratora Generalnego jest ustawową zasadą, że prokurator przechodzi w stan spoczynku z chwilą ukończenia 65 roku życia, a ewentualne wyrażenie zgody przez Prokuratora Generalnego na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 lat ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od całokształtu okoliczności, a więc zarówno przesłanek obiektywnych, jak i subiektywnych dotyczących konkretnego prokuratora.

Zdaniem Prokuratora Generalnego, w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki subiektywne, bowiem jedynymi przytoczonymi przez zainteresowanego okolicznościami mającymi uzasadnić jego dalszą pracę, jest dobry stan zdrowia i dobre wyniki w pracy oraz konieczność udzielania pomocy finansowej chorej córce. Argumenty te nie mogą być uznane za wystarczające i przemawiające za dalszym zatrudnieniem zainteresowanego na stanowisku prokuratora. Przesłanki obiektywne, odnoszące się do potrzeb kadrowych w prokuraturze okręgowej w W., również „nie wymagają uwzględnienia jego prośby.” Przy podejmowaniu decyzji w tej sprawie nie bez znaczenia jest także negatywne stanowisko wyrażone przez prokuratora apelacyjnego w K. i prokuratora okręgowego w K.

Zainteresowany w odwołaniu od decyzji Prokuratora Generalnego w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska zarzucił obrazę art. 62a ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 21 poz. 206 ze zm.) w związku art. 69 Prawa o ustroju sądów powszechnych i wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania ewentualnie o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie przez wnioskodawcę stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia do dnia 31 stycznia 2008 r.

W uzasadnieniu odwołania podkreślił, że opiekuje się córką A. i jej niespełna czteroletnim synem, a dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora jest niezbędne dla zapewnienia córce chorej na cukrzycę insulinozależną przez jak najdłuższy czas pomocy materialnej, aby mogła korzystać ze sprzętu medycznego i leków utrzymujących ją przy zdrowiu i życiu.

Podnosi również, że w prokuraturze pracuje nieprzerwanie od 1 września 1967 r. Jest prokuratorem sumiennym i wydajnym, na co wskazuje to, że w pierwszym półroczu 2006 r. załatwił merytorycznie 157 spraw. Zmiana struktury organizacyjnej prokuratury okręgowej w K. jest zdarzeniem przyszłym i niepewnym, a zatem argument ten nie jest merytorycznie uzasadniony. Przez cały okres pracy w prokuraturze nie był karany służbowo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze w związku z art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, prokurator przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że Prokurator Generalny na wniosek zainteresowanego prokuratora, po zasięgnięciu opinii właściwych prokuratorów przełożonych, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, nie dłużej niż do ukończenia przez prokuratora 70 roku życia. Odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego wnosi się za pośrednictwem tego organu do Sądu Najwyższego w terminie miesiąca od jej doręczenia prokuratorowi. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym stosuje się odpowiednio przepisy o kasacji, tak jak w analogicznych sprawach dotyczących rozpoznawania odwołań sędziów od decyzji Krajowej Rady

Sądownictwa w przedmiocie niewyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2002 r., III KRS 2/02, OSNAPiUS 2002 nr 21, poz. 535).

2. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2003 r., III AO 25/02 (OSNP 2004 nr 13 poz. 236), że wykładnia uregulowań zawartych w art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze w związku z art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych wskazuje, iż jako regułę należy traktować przejście prokuratora w stan spoczynku z dniem ukończenia przez niego 65 roku życia. Możliwość dalszego pełnienia stanowiska prokuratora w czynnej służbie prokuratorskiej jest uzależniona od wyrażenia zgody przez Prokuratora Generalnego, który kieruje się w tym względzie opiniami właściwych prokuratorów przełożonych, ale uwzględnia także własne rozeznanie obiektywnych potrzeb służby prokuratorskiej. W judykaturze podkreśla się, że możliwość dalszego pozostawania na stanowisku prokuratora powinna być traktowana jako wyjątek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami mającymi oparcie w interesie służby lub leżącymi po stronie prokuratora (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2002 r., III AO 16/02, dotychczas niepublikowany). Wyważenie tych okoliczności zostało pozostawione w gestii Prokuratora Generalnego, do którego należy ostateczne wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratorskiego. Stanowisko takie jest uzasadnione tym, że prokurator wnioskujący o uzyskanie zgody nie ma roszczenia o przedłużenie stosunku czynnej służby prokuratorskiej, ale w odwołaniu od negatywnej decyzji może podważać legalność lub zasadność motywów, które doprowadziły do jej podjęcia.

3. Sąd Najwyższy rozpoznając odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego o odmowie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia dokonuje pełnej oceny prawidłowości tej decyzji, a zatem zarówno jej legalności jak i celowości (słuszności). Konieczne jest to dla zapewnienia prokuratorowi prawa do sądu określonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Sąd Najwyższy dokonuje wszakże tej oceny w granicach odwołania, a zatem w granicach zarzutów odwołania i ich uzasadnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2004 r. III PO 60/04, OSNP 2005/8/120).

4. Tymczasem w uzasadnieniu podstaw odwołania zarzuca się jedynie to, że nietrafne jest stanowisko Prokuratora Generalnego odnośnie do przesłanek subiektywnych i przesłanek obiektywnych wyrażenia zgody na dalsze pozostawanie zainteresowanego na stanowisku prokuratora. W ocenie Sądu Najwyższego konieczność zapewnienia córce i jej synowi pomocy materialnej przez zainteresowanego nie jest subiektywną przesłanką wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora nawet wówczas, gdy wynika to ze szlachetnych i godnych szacunku pobudek. Nawet najbardziej uzasadniony i usprawiedliwiony interes osób trzecich, zwłaszcza członków rodziny zainteresowanego, nie może bowiem przemawiać za jego dalszym pozostawianiem na stanowisku prokuratora po ukończeniu 65 roku życia. Za wyrażeniem zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora mogą bowiem przemawiać wyłącznie okoliczności leżące po stronie prokuratora i związane bezpośrednio z zajmowanym stanowiskiem, w tym takie, które dotyczą między innymi jego kwalifikacji, wykształcenia, sumienności, sprawności, nieskazitelności charakteru, stanu zdrowia. Nie jest jednak wystarczające zwykłe wystąpienie tych okoliczności, bowiem konieczne jest, aby były to okoliczności szczególne uzasadniające odstępstwo od ustawowej zasady przejścia prokuratora w stan spoczynku z dniem ukończenia przez niego 65 roku życia. Żadna z tego rodzaju okoliczności nie miała miejsca w niniejszej sprawie.

5. Ocena, czy zostały spełnione przesłanki „obiektywne” mające oparcie w interesie służby należy do Prokuratora Generalnego, który również w tym zakresie bierze pod rozwagę z urzędu opinię właściwego prokuratora. Opinie zasięgnięte od prokuratora apelacyjnego w K. i prokuratora okręgowego w K. jednoznacznie wskazują na brak „brak obiektywnych przesłanek skutkujących koniecznością pozostania zainteresowanego w służbie czynnej.” Opinie te wprawdzie nie wiążą Prokuratora Generalnego, jednakże ich znaczenie dla oceny spełnienia przesłanek obiektywnych jest doniosłe, bowiem są przedstawiane przez osoby kierujące jednostką organizacyjną prokuratury, w której zainteresowany był zatrudniony na stanowisku prokuratora, a zatem osoby, które mają najlepsze rozeznanie w sytuacji kadrowej kierowanych przez siebie jednostek organizacyjnych prokuratury i potrzebach w tym zakresie (awanse, delegacje, przeniesienia). W ocenie Sądu

Najwyższego wskazane przez zainteresowanego w odwołaniu okoliczności, takie jak nieprzerwana praca w organach prokuratury przez 39 lat, niekaralność dyscyplinarna (służbowa) oraz załatwienie w okresie pierwszego półrocza 2006 roku 157 spraw, nie są okolicznościami, które jako leżące w interesie służby, miałyby przemawiają za wyrażeniem zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia. Przeciwnie, w aktualnych warunkach organizacyjnych prokuratury i w odniesieniu do osoby z takim stażem pracy jak zainteresowany są to normalne okoliczności, które nie mogą usprawiedliwiać żądania zainteresowanego. Przyszłe zmiany organizacyjne w prokuraturze okręgowej w K., mimo że przyszłe i niepewne, mogą stanowić poważny argument za odmową wyrażenia zgody na dalsze pozostawanie zainteresowanego na stanowisku prokuratora po ukończeniu 65 roku życia. Trudno bowiem nie uznać, że kształtowanie starannej i przemyślanej polityki kadrowej w podległych jednostkach prokuratury leży w interesie służby prokuratorskiej, a zatem odmowa wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska stanowi element takiej polityki kadrowej i prerogatywę właściwych jednostek prokuratury oraz Prokuratora Generalnego. Polityka ta jednak musi mieścić się w granicach porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Granice te w niniejszej sprawie nie zostały naruszone.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.